

Questions regarding the article

תאריך:

ינו' 8, 13:23, 2024

מאת:

Sadjed, Ariane <Ariane.Sadjed@oeaw.ac.at>

אל:

Benzion David Yehoshua

<ben.yoshua@gmail.com> בן-ציון יהושע בג'י מייל

Dear Ben,

Thank you for sending the list with the interviewees. I will connect them with specific statements in the text later on with your help.

I have a few general questions, followed by a list of concrete questions that the reviewers raised for which I need your help.

I hope you will tolerate my meddling with your article, and I also hope not to use up all your patience with asking a lot of detailed questions.

It might seem a lot, but I think if we manage to answer most of these questions and follow the suggestions of formulating a central argument and add some contextual information (which I will attempt to do, if you allow), we will succeed in publishing it.

Regarding the focus, if we stick to the use of Hebrew, we would have to provide a lot of information about the use of language and connect it to the research on Hebrew usage among other communities. As this is not my area of expertise, I would not be able to accomplish this.

The other suggestion is to frame the article as a contribution to the modern history of Afghan Jews, aspects of social and religious transformation, with the example of the Garji family as influential writers and educators. I suggest to follow this second path.

You already mentioned that you had the impression that the reviewers looked at this topic from the outside, which I think is a good argument for the relevance of your work. Maybe there are also other aspects of what you have observed over the years in how Afghan Jewish history is treated, and what/which perspectives have been missing? If you find it easier to discuss this briefly on the phone or video chat, I'd be happy to set up a call.

Then, there are two main questions regarding language:

1. Distinction between biblical and modern Hebrew: when was one or the other used (time period), and in which contexts (at home, in synagogue,...)?
2. Which role did the influence of Persian have on their writings? Vera Basch Morren writes that Hayat al-Rukh contains Jewish and Muslim philosophical and mystical sources, including verses from the Quran, as well as many Iranian literary and ethical sources. While some poems are in Hebrew, most are in Persian.

The verses are in the form of Ghazal, reflecting Iranian literary style.

It is important to point out these links and overlaps, while still showing which elements emphasised a distinct Jewish identity, and others maybe did not. For this, I think it would be helpful to more clearly distinguish between Hebrew, Judeo-Persian, and Persian. If you have any information about how these distinct styles were applied in everyday language, in religious contexts as well as in education, this would be very beneficial for the article.

3.

And here is the list of specific questions raised by the reviewers:

Edut bi-Yehosef: English translation and year of publication

Table with generations:

Mullah Abraham: Year of birth and death (if not available, state where any information about his person is from / can be written or oral information)

Mullah Mordechai: year of birth and death (same as above)

Mullah Asher: year of birth and death (see above)

Mullah Shmuel ben Shlomo: Year of birth and death (see above)

Who is Eliezer Ben-Yehuda and what information do we have about him?

What is his relevance for Afghan Jews?

Raphael Haim Ha-Cohen's printing press in Jerusalem: can we get a bit more information about him? Where was he from, when did he come to Jerusalem and establish the printing press,...?

Rabbi Nachman Batito: some information about connections between Afghan Jews and Ottoman empire, ideally with concrete examples relating to Batito.

Page 19: "*Zion* and *Yehezkel* in numerology both represent 156, therefore Mullah Mattatya was involved in the preparation of this book": please explain how the number 156 applies to Mullah Mattatya.

the killing of thirteen Jews in the city of Maimana on 18 Adar 5636: is there a source in English about this that I can read about? If not, could you provide 2-3 sentences about what happened in this event?

Talmud Torah *Bnei Zion*: from when to when did this school operate, who founded it, for which community?

Page 20: "teaching was trilingual: Hebrew, Judeo-Persian (Dari) and Aramaic": can we clarify which parts were in Hebrew, which contents in Persian or Judeo-Persian, and which in Aramaic?

If it was mixed, we also need to briefly explain this. How was it taught and used in daily life?

Is it possible to state when people spoke Persian, when they wrote Judeo-Persian and when Hebrew, and the differences between the people who read and write Hebrew and those who read and write Judeo-Persian?

I think that Hebrew was only used by those educated in religious studies, and that they used it as a liturgical language. Is this correct? If yes, was it modern Hebrew or biblical Hebrew?

All the rest spoke Persian and knew Hebrew only for liturgical purposes, and also wrote in Judeo-Persian?

2. The classroom

"About two hundred pupils of different ages studied in one hall in groups of ten" – please specify in which time period this was. Was it only like this in Herat, or in all places in Afghanistan?

4. Attempts to reform education

“Jewish insitutions succeeded in cancelling the degree”: can you explain how this happened, which European institutions were involved and how they interacted with the Jews of Afghanistan?

- Naftali Abrahamhoff diary: how much was published before it was banned? Does this diary exist today somewhere? Is there any access to it?

Please take your time to address these questions. The editors gave us plenty of time to do this, which is a sign that they know it's a lot of work but they actually want it to be done.

Yours,
Ariane

בן היקר,

תודה על שליחת הרשימה עם המרואיינים. אחבר אותם להצהרות ספציפיות בטקסט בהמשך בעזרתך.
יש לי כמה שאלות כלליות, ואחריהן רשימה של שאלות קונקרטיות שהסוקרים העלו בגינן אני צריך את עזרתכם.
אני מקווה שתסבול את ההתערבות שלי במאמר שלך, ואני גם מקווה לא לנצל את כל הסבלנות שלך עם שאילת הרבה שאלות מפורטות.
זה אולי נראה הרבה, אבל אני חושב שאם נצליח לענות על רוב השאלות הללו ונפעל לפי ההצעות של ניסוח טיעון מרכזי ונוסיף קצת מידע הקשרי (שאנסה לעשות, אם תאפשר), נצליח לפרסם זה לגבי ההתמקדות, אם ניצמד לשימוש בעברית, נצטרך לספק מידע רב על השימוש בשפה ולחבר אותו למחקר על השימוש בעברית בקרב קהילות אחרות. מכיוון שזה לא תחום המומחיות שלי, לא אוכל להשיג זאת ההצעה השנייה היא למסגר את המאמר כתרומה להיסטוריה המודרנית של יהודי אפגניסטן, היבטים של טרנספורמציה חברתית ודתית, עם הדוגמה של משפחת גארג'י כסופרים ומחנכים משפיעים. אני מציע ללכת בדרך השנייה הזו כבר ציינת שהייתה לך הרושם שהסוקרים הסתכלו על הנושא הזה מבחוץ, וזה לדעתי טיעון טוב לרלוונטיות של עבודתך. אולי יש גם היבטים אחרים של מה שראית במהלך השנים כיצד מתייחסים להיסטוריה של יהדות אפגניסטן, ומה/אילו נקודות מבט היו חסרות? אם יהיה לך קל יותר לדון בזה בקצרה בטלפון או בווידאו צ'אט, אשמח לקבוע שיחה.
לאחר מכן, ישנן שתי שאלות עיקריות בנוגע לשפה:
הבחנה בין עברית מקראית ועברית מודרנית: מתי נעשה שימוש כזה או אחר. 1. (...)(תקופת זמן), ובאילו הקשרים (בבית, בבית הכנסת

איזה תפקיד הייתה להשפעתה של הפרסית על כתביהם? ורה באש מורן. 2. כותבת שחיית אל-רוח מכילה מקורות פילוסופיים ומיסטיים יהודיים ומוסלמים, כולל פסוקים מהקוראן, וכן מקורות ספרותיים ואתיים איראניים רבים. בעוד שחלק מהשירים הם בעברית, רובם בפרסית.

הפסוקים הם בצורת ע'זאל, המשקפים את הסגנון הספרותי האיראני חשוב לציין את הקישורים והחפיפות הללו, תוך כדי הצגת האלמנטים שהדגישו זהות יהודית מובהקת, ואחרים אולי לא. לשם כך, אני חושב שזה יעזור להבחין בצורה ברורה יותר בין עברית, יהודית-פרסית ופרסית. אם יש לך מידע על האופן שבו סגנונות שונים אלה יושמו בשפה היומיומית, בהקשרים דתיים כמו גם בחינוך, זה יהיה מאוד מועיל עבור המאמר.

3.

והנה רשימת השאלות הספציפיות שהעלו הסוקרים:

עדות ביי-הוסף: תרגום לאנגלית ושנת הוצאה לאור

טבלה עם דורות:

מולה אברהם: שנת לידה ומוות (אם לא זמין, ציין מאיפה כל מידע על האדם שלו הוא / יכול להיות מידע בכתב או בעל פה)

מולה מרדכי: שנת לידה ופטירה (כמו לעיל)

מולה אשר: שנת לידה ומוות (ראה לעיל)

מולה שמואל בן שלמה: שנת לידה ופטירה (ראה לעיל)

מיהו אליעזר בן-יהודה ואיזה מידע יש לנו עליו? מה הרלוונטיות שלו עבור יהודי אפגניסטן?

בית הדפוס של רפאל חיים הכהן בירושלים: האם אפשר לקבל עליו קצת יותר מידע? מאיפה הוא, מתי הגיע לירושלים והקים את הדפוס, ...?

רבי נחמן בטיטו: קצת מידע על קשרים בין יהודי אפגניסטן לאימפריה העות'מאנית, באופן אידיאלי עם דוגמאות קונקרטיות הנוגעות לבטיטו.

עמוד 19: "ציון ויחזקאל בנומרולוגיה מייצגים שניהם 156, לכן מולה מתתיה היה מעורב בהכנת ספר זה": נא להסביר כיצד המספר 156 חל על מולה מתתיה.

הריגת שלושה עשר יהודים בעיר מימנה ביום י"ח באדר תשכ"ו: האם יש על כך מקור באנגלית שאני יכול לקרוא עליו? אם לא, האם תוכל לספק 2-3 משפטים על מה שקרה באירוע הזה?

תלמוד תורה בני ציון: ממתי ועד מתי פעל בית הספר הזה, מי הקים אותו, עבור איזו קהילה?

עמוד 20: "ההוראה הייתה תלת-לשונית: עברית, יהודית-פרסית (דרי) וארמית". האם נוכל להבהיר אילו חלקים היו בעברית, אילו תכנים בפרסית או יהודית-פרסית, ואיזה בארמית?

אם זה היה מעורב, עלינו גם להסביר זאת בקצרה. כיצד לימדו אותו והשתמשו בו בחיי היומיום?

האם ניתן לציין מתי אנשים דיברו פרסית, מתי כתבו יהודית-פרסית ומתי עברית, ואת ההבדלים בין האנשים שקוראים וכותבים עברית לאלו שקוראים וכותבים יהודית-פרסית?

אני חושב שהעברית שימשה רק מי שהתחנך ללימודי דת, ושהם השתמשו בה כשפה ליטורגית. האם זה נכון? אם כן, האם זו הייתה עברית מודרנית או עברית מקראית?

כל השאר דיברו פרסית וידעו עברית רק למטרות ליטורגיות, וגם כתבו בפרסית-יהודית?

2. הכיתה

"כמאתיים תלמידים בגילאים שונים למדו באולם אחד בקבוצות של עשרה" - נא לציין באיזה פרק זמן זה היה. האם זה היה ככה רק בהרט, או בכל המקומות באפגניסטן?

4. ניסיונות לרפורמה בחינוך

"מוסדות יהודים הצליחו לבטל את התואר": האם אתה יכול להסביר איך זה קרה, אילו מוסדות אירופיים היו מעורבים וכיצד הם תקשרו עם יהודי אפגניסטן?

• יומן נפתלי אברהוף: כמה פורסם לפני שנאסר? האם היומן הזה קיים היום איפשהו? האם יש גישה אליו?

אנא הקדישו מזמנכם להתייחס לשאלות אלו. העורכים נתנו לנו מספיק זמן לעשות את זה, וזה סימן שהם יודעים שזה הרבה עבודה אבל הם באמת רוצים שזה ייעשה.

שלך,

אריאן

סימן טוב מלמד נולד בעיר [יזד](#) שבמרכז [איראן](#) במחצית הראשונה של [המאה ה-18](#). כנראה בצעירותו עבר להתגורר בעיר [הראת](#) שבאפגניסטן, שם שירת כרב ודיין. בהראת חיבר את חיבורו הפילוסופי "חייאל-רוח" ("חיי הנפש"). בסביבות שנת 1793 היגר שוב, מהראת למשהד, ושירת במשהד כראש הקהילה היהודית וכמנהיג הרוחני שלה. ידוע שבתקופה זאת הוא נכנס לזויכוחים עם יהודים מומרי דת ומוסלמים, כדי לסכל את נסיונותיהם לשכנע יהודים נוספים להתאסלם. בעודו במשהד פגש את ר' יוסף מאמאן, שד"ר מצפת, וסייע רבות להמשך מסעותיו של ר' מאמאן לכיוון בוכרה. ככל הנראה ר' מלמד נפטר במשהד ונקבר בבית הקברות היהודי המקומי. יש שוני רב בין ההערכות על שנת פטירתו, והן נעות בין השנים 1800-1828.

ר' מלמד נזכר כאחד המשוררים והמלומדים הדתיים החשובים ביותר בקרב הקהילות היהודיות דוברות הפרסית. הוא כתב בעיקר בפרסית יהודית, אך לעיתים גם בעברית וארמית. חיבורו החשוב ביותר הוא החיבור הפילוסופי "חייאל-רוח" שנכתב בפרסית יהודית באלפבית עברי. החיבור כתוב ברובו כפרוזה.

אך לעיתים מצוטטים פסוקי [שירה](#) של מלמד עצמו או של משוררים פרסים קלאסיים. החיבור מוקדש בעיקר לפרשנות על [13 עיקרי האמונה היהודית על פי הרמב"ם](#). כתיבתו של ר' מלמד הושפעה מהחיבור [חובות הלבבות](#) של [אבן פקודה](#) (1156–1050), מכתביו של ר' [יוסף אלבו](#) (1380–1444) ור' [סעדיה גאון](#) (882–942), ובאופן מוצהר גם מהשקפות עולם [צופיות](#).^[1] הספר הוא גם חיבור [דידקטי](#), המטיף לבני הקהילה לרכוש ידע ומעשים טובים לשם טיהור ה**נפש**. הספר ראה [1898](#) לראשונה [דפוס](#) ב**ירושלים** בשנת [1898](#).

חיבור נוסף של ר' מלמד הוא מאמר תפסיר ([פרשנות](#)) ב**פרסית יהודית** על [פרקי אבות](#), שנלמד באופן נפוץ בקרב הקהילות היהודיות דוברות הפרסית. הוא גם חיבר [שירה](#) בעברית ובפרסית-יהודית על מגוון נושאים. את חלק משיריו העברים מלמד [תרגם](#) בעצמו לפרסית-יהודית, וחלק אחר משיריו היו מורכבים מעברית ופרסית-יהודית משולבות יחדיו. [אנתולוגיה](#) אחת של שיריו כללה שירי [אזהרות](#) רבים שכתב בשתי השפות.

[\[מספריו\]](#) [עריכת קוד מקור](#) | [עריכה](#)

- (סימן טוב מלמד, [חייאת אל-רוח](#), ירושלים, תרנ"ח (1898)). (בפרסית יהודית)
- סימן טוב מלמד, [ספר אזהרות](#), ירושלים, תרנ"ו.

[\[לקריאה נוספת\]](#) [עריכת קוד מקור](#) | [עריכה](#)

- [ראובן קשאני](#), הרב [סימן טוב מלמד](#), משורר והוגה דעות במשהד, באורח מדע (תשמ"ו), עמ' 365-371.
- גיורא פוזיילוב, [חכמיהם של יהודי פרס ואפגניסטן](#), ירושלים: הוצאת משרד החינוך, תשנ"ו, עמ' 37-49.
- Moreen, Vera Basch. *In Queen Esther's Garden: An Anthology of Judeo-Persian Literature*, New Haven and London: Yale University Press, 2000, pp. 260–265.

[\[קישורים חיצוניים\]](#) [עריכת קוד מקור](#) | [עריכה](#)

- [אמנון נצר](#), [סימן טוב מלמד - מלומד פרסי-אפגאני וספרו חייאת אלוה](#), [פעמים](#) 79, אביב תשנ"ט 1999, עמ' 95-56
- אמנון נצר, [הספרות של יהודי פרס](#), [פעמים](#) 13, תשמ"ב 1982, עמ' 19-5
- David Yeroushalmi. "[Melammed. Siman Tov](#)." Encyclopedia of Jews in the Islamic World. Executive Editor Norman A. Stillman. Brill Online, 2013.

A good sign teaches

His literary work included three great works: Hayat al-Rukh, Azaroth, Tafsir for Chapters Avot and a large number of poems and poems in Persian and Hebrew. Hayat al-Rukh is his most important work. His works were copied among the cultural space of the Jews of Persia, Afghanistan and Bukhara

He composed piyots in Persian-Jewish as well as piyots in Hebrew that were sung in the synagogue and in private homes at family events - weddings, circumcisions. Hayat al Rokh was completed before 1778, while still in Harat, according to the opinion of Prof. Amnon Netzer. The book was published in Jerusalem in 1898 by the Gol-Shauloff brothers. In his book, there is a collection of morals, some philosophical explanations according to the Rabbinical Teacher and the Obligations of the Hearts by Bahya

ben Joseph ibn Paquda. Through these books, he showed a good sign about the nothingness of man in the face of death and the Day of Judgment. The pursuit of material brings unhappiness and not happiness. The sources of Siman Tov are the Bible, Targum Onkelos, Babylonian Talmud, Midrash Raba, Alpha Beta Deban Sira. A good sign does not always reveal its origins. He also (quotes a verse from the Qur'an in the Arabic language (116b

In 'Hayat El Rukh' there are close to 180 poems in Hebrew and Persian. About 150 lyrical stanzas from his pen and about 30 stanzas from the works of Persian poets whose names he did not .mention

--

See Amnon Netzer, Siman Tov Melamed - a Persian-Afghan scholar and his book Hayat Al-Rukh, Pe'amim' Studies in Oriental Jewry, Vol. 79 (Spring 1999), pp. 56-95.. at the end of the article a .rich bibliography